

DOMOLJUB

Glasilno Jugoslovanske Kmetijske Zveze
z mesečno prilogo „Občinska uprava“.

Izbaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 12 Din. za pol leta.
Za inozemstvo 26 Din. za pol leta.
Posamezne številke se prodajajo po 1 Din.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Zemljarina v novem davčnem načrtu.

Sedanja radikalna samosrbska vlada je prevzela v svoj delovni program tudi izenačenje davčnih zakonov za celo državo in sicer na podlagi zakonskega načrta, ki ga je vlada že lansko leto predložila finančnemu odboru narodne skupščine. Načrt je v največji hitrici izdelal neki srbski davčni strokovnjak, ki pa je dobro poznal le ogrski in srbski davčni zakon, in je zato novi načrt zelo prikrojen po ogrskem, dasi ta zakon znatno zaostaja za avstrijskim, na katerega se vladni strokovnjak ni prav nič oziral, dasi je eden najboljših zakonov.

Na celem načrtu se pozna hitrica, s katero je bil delan; zato je silno površen, pomanjkljiv in nezanesljiv, ker ga je delal Srb po nalogu liberalno-radikalno-samostojne vlade, ki je vedno dajala Srbom groš, Slovencem pa knof, ni čuda, da je tudi v tem davčnem načrtu polno določb, ki bodo Slovenijo in sploh Prečane hudo obremenile in bo izenačenje davkov nam preje v škodo kot pa v korist.

Seveda bo prišel načrt še v narodno skupščino, v kateri pa imajo večino srbski poslanci. Zato je malo verjetno, da bi se načrt znatno izboljšal. Zavoljo tega tudi tu ni nobene druge rešitve, kot avtonomija.

V naslednjem hočemo podati par poret iz zemljarine po novem davčnem načrtu.

V vseh prečanskih pokrajinah (razen v Bosni in Hercegovini) sloni zemljiški davek na čistem donosu, ki je določen v zemljiškem katastru. In sicer se plačuje sedaj 20 odstotkov od štirikratnega zemljiškega donosa prištevisi 150 odstotkov državnega pribitka (v katerem je že vračunjenih 70 odstotkov deželnih doklad). Tako znaša sedaj zemljiški davek ravno desetkratno svoto predvojnega zemljiškega davka oziroma približno šestkratno svoto, če prištejemo k predvojnemu davku še deželno doklado. Priznati moramo, da se zemljiški davek ni v taki meri povečal, kot so se splošno vse cene dvignile (vsaj za petdesetkrat), toda zato je davkarja prijela kmeta pri dohodnini, da je dobro doplačal, kar je pri zemljiškem davku

prenizko. Dohodnine preje kmet splošno niti poznal ni.

V Srbiji pa zemlja ni niti izmerjena; torej tudi ni določen čisti donos. Ni čuda, da se zemljiški davek v Srbiji pobira silno površno ali pa sploh ne. Ena petina obdelane zemlje je v Srbiji popolnoma neobdavčena.

Po novem načrtu nameravajo zemljiški davek tako preurediti, da bodo v prečanskih krajih neke cenilne komisije določile, za kolikokrat se je čisti donos raznih posameznih obdelovalnih vrst (njiv, travnikov, gozdov itd.) povečal. Ta količnik bi določili samo za nekatere izbrane «vzorne» okraje, in bi potem kar z njim pomnožili čiste donose vseh zemljišč. Za podlago teh količnikov bi se vzele povprečne cene iz let 1919 do 1922. Nevarnosti tega načrta so sledeče:

1. Za količnik se vzame kot podlaga gospodarski položaj iz leta 1919—1922. Torej doba, v kateri so najbrže tudi cene poljskih pridelkov dosegle svoj višek. Kaj pa, če cene padejo, kar je pričakovati, kakor hitro se zboljša valuta? Res je v načrtu predvideno, da se bo izvršila 1929, ko bo davčna ureditev v celi državi končana, revizija; toda nihče ne verjame, da bi bilo to ogromno delo pri sedanji docela nesposobni belgrajski upravi v 4—5 letih izvršeno.

2. V teh cenilnih komisijah nimajo prizadeti posestniki nobene besede; niti pravica za pritožbo jim po načrtu ni dana. To bje v obraz vsaki pravici.

3. Začelo bi se delo v Sloveniji, končalo pa v Srbiji. Po načrtu naj bi se začeli davki plačevati od 1. jan. 1924 naprej. Torej bi mi Slovenci že dolgo let pridno plačevali, dočim bi Srbija kot zadnja prišla šele Bogve kedaj na vrsto. Pod sedanjo nesposobno belgrajsko upravo se lahko to vleče deset let ali še več. V načrtu je sicer določeno, da bodo morali potem vsi plačati vse davke nazaj od 1. jan. 1924. Toda kdo bo verjel, da bo mogel ali hotel srbski kmet za deset let vse davke za nazaj in te znatno povišane plačati.

Značilno je tudi, kako bi se v Srbiji določil čisti donos. Načrt govori o občinskih popisnih komisijah, katerim bi posestniki-kmetje po svojem mnenju prijavili površino, vrsto in plodnost svojih posestev

(zakaj uradna izmera površine, kot je imamo v Sloveniji, še dolgo ne bo dovršena). Na podlagi teh podatkov bi potem okrajni (sreski) ekonomski odbor določil čisti donos.

Lahko si mislimo, koliko bodo vredni ti podatki srbskih kmetov zlasti glede površine, pri čemer so brez natančne izmere mogoče lahko zelo velike pomote.

Zato bi bilo želeli, da bi se načrt glede zemljiškega davka znatno izpremenil in da bi najprej vzeli v roko uradno izvršitev zemljiškega katastra v vseh pokrajinah, kjer ga še ni — dokler pa bi to delo ne bilo izvršeno, naj bi po nekem pravičnem ključu razdelili proračunani zemljiški davek na posamezne pokrajine. Pokrajinske davčne oblasti naj bi potem razdelile ta davek na posamezne zemljiške posestnike po načinu, kakor se dosedaj v vsaki pokrajini zemljiški davek pač nalaga.

Narodna skupščina.

Pretekli teden je zborovala narodna skupščina, ki je najprej razpravljala o poročilu verifikacijskega odseka glede potrditev poslanskih mandatov. Pri tej priliki je prišlo do ostrih preprirov med radikali in demokrati. Naši poslanci se debat niso udeleževali, ker so na eni strani v strogi opoziciji proti vladi, na drugi strani pa tudi demokratov, kot najzagrizenejših zagovornikov centralizma ne morejo podpirati. Govoril je tudi Ljuba Davidović, predsednik demokratskega kluba in se izjavil za sporazum s Hrvati in Slovenci. Zbornica je na te besede ploskala, samo Pribičević in njegovi ožji tovariši so molčali. Največ so demokrati očitali radikalom, da se dogovarjajo z Radićem in dr. Korošcem in da s tem rušijo ustavo. Radikali so jim odgovarjali in dokazovali, da imajo prav, če se dogovarjajo s Hrvati in Slovenci.

Po končani debati se je vršilo glasovanje. Večina je sprejela predlog, da se demokratska mandata Mijović in dr. Vukotić razveljavita. Demokrati so bili vsled tega silno ogorčeni.

Nato se je vršila volitev predsedstva. Za predsednika zbornice je bil izvoljen

radikalni voditelj Ljuba Jovanović, za podpredsednika Ljuba Bakić in Mihajlo Ranković.

Jugoslovanski klub je pri glasovanju oddal prazne glasovnice. Radikali so sicer ponujali našim poslancem mesto podpredsednika in dveh tajnikov, pa so odklonili, ker so proti vladi v najstrožji opoziciji, dokler ne sprejme avtonomističnega programa.

V prihodnjih dneh namerava vlada predložiti svoj delovni program: zakon o ustroju vojske, uradniški zakon, davčni zakon na podlagi načrta, ki ga je izdelala še radikalno-liberalno-samostojna vlada in ki silno obremenjuje Slovence in Hrvate (glej današnji uvodni članek), invalidski in kmetijski zakon.

Iz Kmetiskih Zvez.

Kmetska zveza na Javorju pri Ljubljani, imei smo 7. maja sestanek krajevne kmetske zveze. Izvolili smo zaupnike naše podobčine za zbor zaupnikov SLS in sklenili tele resolucije: 1. Izrekamo popolno zaupanje Jugoslovanskemu klubu in ga prosimo, da vodi boj za avtonomijo Slovenije do skrajnosti.

2. Kmetski poslanci naj po možnosti uplivajo, da se zniža carina in trošarina na kmetijske potrebščine.

3. Slovenski vojaki naj služijo v domačih krajih.

Zbor je končno izrekel željo, da pride kak poslanec Jugoslovanskega kluba k nam v Javor, na kar je predsednik Ludovik Gale zborovanje zaključil.

Šmarjeta na Dolenjskem. — Tukajšnja Kmetska zveza je sklicala za binkoštni ponedeljek shod svojih somišljenikov. Glavni urednik je poročal o političnem položaju. Shod je bil sijajno obiskan in je izzvenel s sijajno manifestacijo SLS. Kedo bi bil pred 3 leti mislil, da bodo naši dobri Šmarjetčani tako hitro spregledali lažnjivost samostojnežev in tako odločno krenili na pravo pot, ki jo hodi danes ves Slovenski narod.

O. K. Z. za kamniški okraj je imela 20. maja sejo v čitalnici kamniškega doma. Po poročilu g. poslanca Streina so se napravili tile sklepi:

1. OKZ najodločneje protestira proti nameri okrajnega šolskega sveta, ki hoče naložiti občinam dolžnost, da morajo brez ugovora poravnati vse stroškovnike, ki jih predlože krajni šolski sveti.

2. OKZ priredi 17. junija manifestacijski ljudski tabor na Limbarski gori. Za govornike se naprosita poslanca dr. Korošec in Strein.

3. Občni zbor OKZ bo potem, ko bodo dovršeni občni zbori vseh podružnic KZ v okraju, ki morajo biti gotovi v enem mesecu.

4. Načelstvo JKZ nujno naprošamo, naj prevede svoječasen sklep glede znaka za vse člane kmetiskih zvez.

5. Po shodu na Limbarski gori bo sestanek zaupnikov iz brdskega okraja, da se pomenimo o ustanovitvi posebne OKZ za ta okraj. Ustanovitev posebne OKZ za ta okraj je namreč zlasti iz tehničnih razlogov nujno potrebna

Po daljši debati smo sklenili, da mora OKZ imeti redne mesečne seje. Vsi člani se morajo vsake seje udeležiti, ali pa se še pred sejo opravičiti.

Tajništvo OKZ v Kamniku ima redno uradne ure pri Krištofu na Šutni v prostorih Kmetijske nabavne in prodajne zadruge vsak torek in petek od 8. do 12. ure. — Tajnik.

Kmetska zveza v Stranjah je imela dne 21. maja svoj občni zbor. Udeležilo se ga je 60 mož, ki so z zanimanjem sledili izvajanju g. poslanca Stercina, ki je poročal o političnem položaju. Na nekatera vprašanja je poslanec zlasti točno označil razmerje Jugoslovanskega kluba do samoradikalne vlade na eni in HRSS na drugi strani. Ugotovil je, da hodi Jugoslovanski klub svoja pota, kakršna so v interesu slovenskega naroda. Vse druge vesti, ki jih nasprotniki raznašajo med ljudstvo so grda izmišljotina.

Občni zbor je nato uredil organizacijske stvari, izvolil nov odbor, imenoval strankne zastopnike in izrekel zaupnico načelstvu JKZ in Jugoslovanskemu klubu.

V Tunjcah je bil občni zbor KZ isti dan ker je poslanec moral odpotovati, je poročal tajnik OKZ Grčar. Može so navdušeno zahtevali, da mora biti vsak posestnik v občini, tudi član KZ. Vsi navzoči so takoj plačali letno članarino in se obvezali, da bodo tekom enega tedna pobrali članarino tudi pri drugih in poagilirati za nove člane.

d Okrajna kmetska zveza v Kamniku naznanja svojim članom, da ima zopet nastavljenega svojega tajnika. Uradne ure za stranke so vsaki torek in petek od 8.—12. ure v Kamniku na Šutni pri Krištofu v prostorih Kmetijske nabavne in prodajne zadruge. Obračajte se v vseh zadevah na OKZ. — Tajništvo.

Gospodarski obzornik.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

g Stanje papirnatoga denarja v Jugoslaviji. Po izkazu Narodne banke v dne 15. maja smo imeli v prometu za 5.480 milijonov, 539 tisoč 355 dinarjev papirnatoga denarja.

g Kovan drobiž. Poročali smo že, da je fin. ministristvo svoičas naročilo v Švici niklast drobiž, in sicer v vrednosti 25 milijonov dinarjev. Danes pa poročajo belgajski listi, da se je pokazalo, da bo morala plačati država za izdelavo tega drobiža 60 milijonov dinarjev! 30 milijonov dinarjev je vlada že plačala. 30 jih pa še bo. — Neverjetno je tako gospodarstvo, bodo rekli liberalci in samostojneži in hoteli tudi to napako naprtili klerikalcem. Napravil pa jo je že zadnji liberalni finančni minister Kumanudi, s katerim je skupaj ministral g. Puceji. To so bili gospodarji!

CENE.

g Cene na ljubljanskem trgu. Pšenica 10.40 K, koruza 12.80 K, moka št. 10x 29 K, ječmen 16 K, oves 14 K, mast domača po 38 do 40 Din kg, ameriška mast po 36 Din v nadrobni trgovini. Prvovrstni voli po 17 do 20 Din, rejeni voli po 14 do 16 Din, krave debele po 12 do 14 Din, krave rejene 10 do 11 Din, krave klobasariče 5 do 7 Din, telice in biki 11 do 15 Din, teleta 17 do 18 Din, teleta zaklana 20 do 22 Din, prašiči: peršutarji živi po 22 do 23 Din, špeharji 24 do 25 Din, zaklani prašiči peršutarji po 28 do 29 Din, zaklani prašiči špeharji po 29 do 30 Din kg žive teže. Vse cene je razumeti tako, da so vračunjeni vsi stroški ki jih ima prodajalec z dostavitvijo blaga na ljubljansko glavno. Blaga je sicer malo, vendar ni nobenega pravega povpraševanja zanj, ker vlada na mesnem trgu velika stagnacija in je pričakovati ponovno padeč cen.

lj Ljubljanski trg. Upeljava mestne mesnice je ugodno uplivala na mesne cene. Mesarji so bili prisiljeni, da konkurirajo mestni mesnici. Ustavilo se je nadaljno dviganje cen in tudi cene deloma znižalo. Mestna mesnica prodaja po 21 Din kilogram. Blago je dobre kakovosti. Cene mesa pri mesarjih so sledeče: v mesnicah po mestu 25 do 28 dinarjev, na trgu I. vrste 23 do 25, II. vrste 18 do 23, teletina I. vrste 23 do 25, II. vrste 22; svinjina: I. vrste 30 do 35, II. vrste 25 do 30; trebušna slanina 38 do 39, riba in sal 40, ameriška mast 36, domača 43 do 45, šunka 45 do 56, koštrun 16, jagnjetina 20, kozlič 25 dinarjev. Piščanec: manjši 20, večji 25. Divjačine in rib ni. Mleko 4 do 5, čajno maslo 75 do 80, jajce 1.25 do 1.50. — Specerljsko blago: kava Rio 44, Santos 60, Portoriko 80, kristalni sladkor 27, v kockah 28, namizno olje 30, jedilno 22. Testenine I. vrste 21, II. vrste

13.50. — Moka št. 0 7.50 do 8, črna krušna moka 6, kaša 6.50, ješprej 7.50, otrobi 2.50, koruzna moka 4.50, ajdova I. vrste 9, II. vrste 7, oves 3.50, koruza 3.25, fižol: ribulica 5.50, prepelica 6. — Glavnata solata kos 10 do 12, kislja repa 2, kislja zelje 3.50, kilogram karfiol 10, šparglji 30, grah v stročju 9, lučen 20, čebula 3, česen 8, novi krompir 10 do 12 dinarjev.

g Cene pri Gospodarski zvezi. Gospodarska zveza, kot centrala za preskrbo blaga v vseh naših nabavnih in kmetijskih zadrug notira sledeče cene: Semena: domača detelja črna, plomba, Lucerna ali nemška detelja po 40 Din. Semena pesa »Eckendorfer« in »Manuth« po 18 Din. Gajla: katijeva sol 40 do 42 odstotkov po 150 Din za 100 kg, Kosini superfosfat z 18 odstotki v vodi raztopne fosforove kisline po 260 Din za 100 kg z vrečami. Rudninski superfosfat z okoli 16 odstotkov v vodi raztopne fosforove kisline po 210 Din za 100 kg, vreče po 100 kg. Bela razklejana kosma moka 32 do 34 odstotkov po 275 Din za 100 kg. Tomaževa žindra 21 odstotkov po 275 Din za 100 kilogramov. Cene veljajo pri odjemu originalnih vreč, pri vagonških pošiljkih se ista znižajo. Krmila: lanene tropine po 5 Din za kg. Vreče po 50 kg. Orehove tropine, vsebuječe 42 odstotkov beljakovin in maščobe po 3.50 Din za kg z vrečami. Vreče po 75 kg. Polkrajno apno po 4 Din. Vinogradniške in kmetijske potrebščine: drevesne škropilnice bakrene po 400 Din, modra galica po 13 Din za kg, žveplo, dvojno rafinirano po 4 Din za kg, trierje (žitne čistilnice) tvrdke Heid po 3500 Din znamke IA, trierje znamke IB po 3000 Din, mlatilnice na ročni in gepeljni pogon po 4000 Din, mlatilnice na ročni gepeljni pogon s siti in tresali po 5500 Din, gepeljni na 36 obratov po 4500 Din, gepeljni na 24 obratov po 4000 Din. Kose: kranjske sive 60 cm po 25 Din, 65 cm po 30 Din, 70 cm po 35 Din, 75 cm po 40 Din, 80 cm po 45 Din. Vodne žage 1400 x 160 x 2.50 po 140 Din, vodne žage 1400 x 160 x 2.— po 140 Din, vodne žage 1700 x 180 x 2.80 po 145 Din, vlečne žage (Zugsäge) po 65 Din, mečkalniki za krompir po 120 Din. Poleg tega so na razpolago vsakovrstni poljedelski stroji, kakor: čistilniki (paletni), plugi, brane poljedelke, brane travniške, brzoparilniki, gnojnične sesalke, vodne sesalke, brusi, itd.

g Tržne cene v Zagrebu. Špinačo so prodajali te dni po 4 Din, ponekod tudi po 5 do 6 Din kilogram. Mestno vrtnarstvo jo je prodajalo po 3 Din. Solate je na trgu mnogo, ker jo dovajajo celo z Vojvodine. Stane pa 10 Din kilogram, slabša tudi po 5 Din. Mestno vrtnarstvo je prodajalo lepo solato po 5 Din kilogram. Bolgarski vrtnarji so prodajali kolerabice po 2 in pol dinarja komad, domači vrtnarji pa po poldrug dinar. Kumare so cenili na 30 Din za kilogram, špargeline istotako. Nov krompir je bil po 8 Din kilogram.

prve buče pa po 40 Din. — Mlade prašiče so prodajali po 150 do 325 Din, po velikosti. — Lepi janci so veljali po 300 Din, slabši tudi 150 do 180 Din komad. — Tirolska jabolka so prodajali po 25 Din kilogram, mošancgarje in kalvile pa po 20 Din kilogram.

g Podražitev tobaka in vžigalce. Monopolna uprava je znova zvišala cene tobačnih izdelkov. Sedaj stane: Tisoc »ekstra-cigarete« 750 Din (700 Din), »Vardare-cigarete« 500 Din (4550), »Neretva« 400 (350), »Morava« 300 (250), »Zeta« 225 (175), »Sava« 150 (125). Cene tobaka Hercegovinski »flore« 450 Din (400), za kilogram, »Trebinja« 400 (350), »Vardare-tobak« 450 (400), srbski »specialitet« 250 (225), srbski »specialitet« prva vrsta 200 (150), srbski »specialitet« druga vrsta 125 (100). Cigaretni papir prve vrste stane poldrug dinar, druge vrste 75 par. Vžigalice stanejo 1 Din (75 par) škatljica. — Kot vzrok podražitve navaja monopolna uprava zvišanje režijskih stroškov. Slavna monopolna uprava, če jo sploh smemo smatrati za upravo, kakor jih imajo v drugih državah, prav resno skrbi, da prodaja čim bolj nič vredno blago in da odere naše ljudi še za tiste groše, ki jih imajo v žepih. Po domače bi mi to krstili g navadno svinjarijo, ki so je sposobni le v Beogradu.

g Proti draginji na Mažarskem. Mažarski minister za prehrano pripravlja odločne mere za znižanje cen v prvi vrsti masti. Uvažati namerava u ameriško mast.

g Znižanje cen kruha v Avstriji. Z Dunaja javljajo, da so peki in tvorničarji kruha zaradi nazadovanja cen moki znižali cene kruha z veljavo od 28. maja.

DAVKI.

g Nova carinska tarifa. V ministrstvu za trgovino in industrijo izdelujejo splošno carinsko tarifo na osnovi predhodno sprejetih konvencij med našo državo in Avstrijo. Ko bo ta osnutek dovršen, bo finančni minister pozval vse predstavnike gospodarskih krogov na konferenco, na kateri se bo razpravljalo o vseh uvoznih in izvoznih postavkah in bo šele tedaj urejen končni načrt zakona o carinskih tarifih. Izvorne postavke se nameravajo popolnoma ukiniti za žito in moko. Zahteva se tudi carinska tarifa, naj bi bila izdelana do dne 1. junija, a dne 10. junija naj bi se sklical gospodarski posvet.

ZIVINA.

g Cene živin. Na zadnjem sejmu v Mariboru so bile cene prašičem: 5 do 6 tednov stari 700 do 1000 kron, 7 do 9 tednov stari 1400 do 1600 kron, 3 do 4 mesece stari 2200 do 2500 kron, 5 do 7 mesecev stari 3300 do 4500 kron, 8 do 10 mesecev stari 4600 do 5400 kron, 1 leto stari 6900 do 7000 kron. — 1 kilogram žive teže polpitanih prašičev 90 do 100 kron; kilogram trtve teže polpitanih prašičev 110 do 125 kron.

Zagreb. Na zadnjem tedenskem sejmu, ki je zelo dobro izpadel, so bile cene v dinarjih za 1 kilogram žive teže: voli I. vrste 17 do 18,50, II. vrste 13,25 do 15,50, III. vrste bosanski 7,50 do 10,50, mlada živina 12,50 do 15,50, krave I. vrste 16 do 18, teleta boljše vrste 16,50 do 17,50, slabša 15,75 do 16,25. Seno se je tržilo po 87,50 do 150 D, detelja po 137,50 do 162,50, slama po 100 do 120 D za kvintal.

RAZNO.

g Kmetijski ponk po deželi. Oddelek za kmetijstvo priredi v prvi polovici meseca junija t. l. naslednja strokovna predavanja in sicer na Kranjskem: v nedeljo dne 3. junija t. l. v Trebelnem o splošnem kmetijstvu in občinskih organizacijah (Gregorec), v Brdu o živinoreji (Marinček), na Sv. Gori in Vidri pri Litiji o poljedelstvu, živinoreji in sadjarstvu (Jereb); v Koprivniku o

sadjarstvu (Zdolšek), v Dobilčah o vinoreji in zadrugištvu (Konda), v Stari Loki o živinoreji (Hladnik), v Sodražici o mlekarstvu (Pevc), v Rovtah o sadjarstvu (Matjašič A.). — V nedeljo dne 10. junija t. l. v St. Jerneju o sadjarstvu (Ambrož), v Smartnem v Tuhinju o sadjarstvu (Marinček), v Črmošnjicah o vzreji bikov in telic in sadjarstvu (Kafel), v Dohu pri St. Vidu o zboljšanju kmetijstva (Jereb), na Vrčah o živinoreji (Konda), v Zabnici o živinoreji (Hladnik), v Sp. Lipnici o hlevskem gnoju in umetnih gnojilih (Sustič), v Danah o splošnem gospodarstvu (Zdolšek). — Na štajerskem: v nedeljo dne 3. junija t. l. v St. Vidu nad Valdekom o kmet. zadrugištvu in živinoreji (Wernig), v Poljčanah o splošnem kmetijstvu (Strekelj), pri Sv. Trojici v Halozah o vinogradništvu (J. Zupane), v Turnišču (Prekmurje) o škodljivcih in boleznih sadnega drevja in vinske trte (Vojak), pri Sv. Heleni in Sv. Jurju v Prekmurju (Pavlica). — V nedeljo dne 10. junija t. l. v Framu o splošnem kmetijstvu (Strekelj), v Leskovcu (okraj Ptuj) o vinogradništvu (J. Zupane), v Družmirju o zboljšanju kmet. pridelkov (Wernig), v Bodoncih in Vadarcih (Prekmurje) o sadjarstvu in živinoreji (Pavlica).

g Novi sejmi. Ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani je podelilo občini Bogojna v Prekmurju poleg dosedanjih 2 sejmov, 15. maja in 4. septembra še pravico do nadaljnjih treh letnih kramarskih in živinskih sejmov za konje, govedo in drobnico, dne 15. februarja, 20. marca in 15. novembra.

g Poučnega izleta v Maribor za člane Sadjarskega in vrtnarskega društva ne bo, ker nam ni dovolila južna železnica znižane vožnje. — Pravijo, da se na ta način najbolj »pospešuje« sadjarstvo in vrtnarstvo, ki je pri nas tako zanemarjeno.

g Slovenski sadjarji so dobili letos lep dar, knjigo, katero je vsak, ki se peča s sadjarstvom, že dolgo let pogrešal. Izpod peresa znanega sadjarskega strokovnjaka M. Ilumeka je izšla knjiga »Praktični sadjar«, zbirka najvažnejših in najpotrebnejših naukov za praktično sadjarje, katero je založila Jugoslovanska knjigarna. Sam pisatelj piše v svojem predgovoru o svoji knjigi: »Priročje zbirke ni smatrati za popolno, sistematično urejeno sadjarsko knjigo. To je le pomožna knjiga, namenjena preprostemu sadjarju, ki stremi po napredku in ki išče praktičnih navodil in pojasnil v najvažnejših vprašanjih. Razen pouka o uporabi sadja obsega knjiga vsa poglavja z zanimanjem in pravim umevanjem, bo gotovo našel v njej, kar potrebuje z ozirom na pridelovanje pečkastega sadja, t. j. jabolk in brusik, katerega se zelo veliko goji v Sloveniji, žal v veliki večini slučajih s tako majhnim ali sploh nobenim razumevanjem. Kaj naj torej rečemo o sami knjigi? Res lepa je, polna bogate vsebine, vsakemu sadjarju, ne le preprostemu, ampak tudi naprednemu je najtopleje priporočamo. Upamo, da bodo vsi, ki imajo res kaj zmisla za sadjarstvo, pridno segli po »Praktičnem sadjarju«. Knjiga je obširna, šteje 400 strani, ima 24 krasno barvanih priloženih slik in 90 slik v besedilu. Res je, da je cena za knjigo 120 D. Toda če upoštevamo današnjo draginjo na vseh krajih, če si priznamo, da denarja za pijačo ni škoda in da zapravi samo en po par stolakov ob nedeljah, potem smo lahko prepričani, da se bo našel tudi denar za to velevažno knjigo. V vsako hišo, kjer se peče s sadjerejo, spada ta knjiga. Podrobnejšo vsebino o knjigi še prinesemo, da vidijo čitatelji, kako velike vrednosti je »Praktični sadjar«.

g Preizkušnja raznega orodja in kmetijskih strojev z vajami njihove uporabe se vrši dne 3. junija od 9. ure dalje na državni kmetijski šoli pri Sv. Juriju ob juž. žel. Udeležiti se morejo kmetje, ki se za stvar zanimajo in se prijavijo pravočasno z dopisnico na ravnateljstvo kmetijske šole pri Sv. Juriju ob južni železnici.

g Vinski sejem v Beogradu. Poljedelsko ministrstvo je sklenilo, da se bo priredil v Beogradu vinski vzorčni sejem za celo državo.

g Vrednost avstro-ogrskih predvojnih in vojnih dolgov pred sodiščem. Iz Beograda poročajo, da je finančno-gospodarski odbor sklenil, da obveznice avstro-ogrskih vojnih posojil nimajo nikake vrednosti pred sodišči. Ako pa gre v slučaju dedovanja ali drugih vprašanj za obveznice

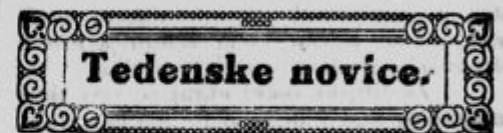
predvojnih avstro-ogrskih gažiranih ali negažiranih dolgov, tedaj se te ocenijo v razmerju 1 dinar je 4 krone, ako so v kronski veljavi, ako pa so v zlatu ali tujem denarju, pa po dnevni vrednosti dotičnega denarja.

g Padanje cen senu. Zadnje dni so vsled izgledov ugodne letine za krmo silno padle cene senu in drugim krmilom.

g Ameriška mast v Zagrebu. Iz Zagreba poročajo, da so pričele nekatere tamošnje tvrdke uvažati ameriško mast, ki je znatno cenejša od domače in je dobre kakovosti. Od uvoza te masti se obetajo padeč domačih cen.

g Pred slabo tobačno letino. Iz Beograda poročajo, da se obeta v naši državi zelo slaba letina in da se bo tobaka pridelalo komaj za domačo potrebo, če ne bo vreme v bodoče povoljno za tobakovo rastlino. V mnogih krajih tobak še ni niti razsajen.

g »Narodni Gospodar«, 5. številka, za mesec majnik, je izšel z zanimivo vsebino. Članek dr. Mohoriča: Zadrugištvu in velepodjetja oriše nakratko vlogo, ki jo igra kreditno zadrugištvu s tem, da posredno omogoči tudi prihrankom malih ljudi udeležbo na velikih industrijskih podjetjih. Dr. Gosar razmotriva v članku »Zadrugištvu in socializacija« problem, kako bi delavstvo potom zadrug prišlo do udeležbe na podjetjih in s tem do pravične plače. A. Kralj nadaljuje svojo kritiko načrta zadr. zakona v članku »Pripombe k načrtu zadrugištvu zakona«. V pogovju »Zadrugištvu« daje uredništvo veliko značilnih notic, da si ustvarimo sliko o položaju in težnjah zadrugištvu doma in v inozemstvu. »Narodni Gospodar«, edini slovenski zadrugištvu list, si je pridobil odlično mesto med našimi gospodarskimi publikacijami.

VELIK LJUDSKI TABOR NA LIMBARSKI GORI PRI MORAVČAH.

Kakor navadno vsako leto, se vrši tudi letos velik ljudski tabor na Limbarski gori dne 17. junija t. l. po deseti sv. maši. Prideta iz Beograda dva poslanca. Pohitimo ta dan v obilnem številu na prijazno Limbarsko goro, da slišimo o naših težnjah ter se navdušimo za nadaljne delo!

Okrajna »Kmetška zveza« za pol. okraj Kamnik.

d Proslava srebrnega jubileja presv. škofa dr. A. B. Jegliča se je po celi deželi najpristrčneje izvršila, zlasti pa v Ljubljani, škofijski stolici. — V soboto zvečer se je zbrala desetisočerna množica pred škofijskim dvorcem, z razsvetljenega zvonika stolne cerkve so zadonele veličastne fanfare godbe Dravske divizije, združeni pevski zbori cele Ljubljane pa so zapeli pred dvorcem tri mogočne pesmi. Sodeloval je tudi operni tenorist M. Šimenc. Prevzvišeni jubilar se je razokna pristrčno zahvalil za podoknico, na kar je množica navdušena vzklikala visokemu jubilaru. Drugi dan se je v vsi moč okrašenih stolnic vršila slovesna sv. maša, ki se je udeležila ogromna množica ljudstva. Od oblasti so bili navzoči veliki župan dr. Lukan, poveljnik dravske divizije polkovnik Vučkovič, rektor univerze dr. A. Ušeničnik, ljubljanski župan dr. Perič, zastopniki tujih držav, korporacij in društev s 16 zastavami, Orli v krojih. Slavnostno propoved je imel g. jubilar sam, ki je z veliko skromnostjo opisal svoje življenje in delovanje. Po sveti maši so se mu poklonili diplomatski

Zahtevajte povsod le

milo z gazelico!

zbor tujih držav, oblasti, korporacij, društva, Marijine družbe. Orlovska organizacija je že prejšnji dan v številni deputaciji izrazila svoje čestitke. — Popoldne se v docela polnem gledališču ob udeležbi prevzičenega jubilaranta, velikega župana dr. Lukana, ljubljanskega župana dr. Periča, rektorja dr. A. Ušeničnika in drugih vršila proslava z znamenito igro Skrivnost sv. maše, ki jo je Rokodelsko društvo igralo dovršeno in z globokim verskim poudarkom. Prireditelj je napravila na navzoče zelo velik vtis. — Cela proslava je pokazala, kako vsi sloji Ljubljane visoko spoštujejo in ljubijo prevz. jubilaranta v njegovi nesebičnosti, skromnosti in ljubezni do slovenskega naroda. — Bog ga nam ohrani še mnogo, mnogo let!

d Častni občan Ljubljane je postal ljubljanski škof prevz. dr. A. B. Jeglič. Častno diploma mu je izročila deputacija občinskega sveta z županom dr. Peričem na čelu.

d Delo naših poslancev. Pod vodstvom poslanca Gostinčarja se je oglasila pri ministrskem predsedniku Pašiču deputacija z Rakeka, Planine, Logateca in Rovt radi ureditve obmejnih razmer. — Dr. Korošec je posredoval pri pravosodnem ministru proti nameravani ukinitvi sodišča v Ložu. Istega dne je posredoval pri železniškem ministru, da se prizna vsem železničarjem z dvojnimi gospodinjstvom odškodnina.

d Za litijski sodni okraj se vrši shod zaupnikov SLS v nedeljo 10. junija ob 7. zj. — Nato bo občni zbor Okr. Kmetске Zveze, na katere vse voli odbor. Zaupniki in člani KZ. pridite polnoštevilno.

d Liberalno časopisje. Dr. Zerjav na vse kriplje dela, da bi čimbolj razširil svoje brezversko, najbolj suženjsko »slovensko« časopisje med ljudstvom. Plačani agenti hodijo okrog in vsiljujejo ljudem »Jutro« in »Domovino«. Naši ljudje naj te agente postavijo pred prag, zakaj pod častjo vernega Slovenca je, da bi podpiral in bral časopise, ki za Judeževе groše prodajajo Slovence velesrbskim verižnikom, jim ropajo vero iz srca ter ga s sokolstvom zavajajo v pravno propalost.

d Zenam in dekletom. Ne trpite, da bi se v vaši verni slovenski družini brali protiverski in velesrbski časopisi, kakor sta zlasti »Domovina« in »Jutro«. Na stotine milijonov škode so povzročili liberalci Slovincem, nebroj mladih ljudi so pravno pokvarili — zato ne gojite gadov na svojih prsih.

d Po novem vojaškem zakonu, ki je še v načrtu, bo trajala kadrska služba 18 mesecev, vojaška služba od 21. do 40. leta, rezerva od 40. do 50. leta.

d Slovincem knof! Profesorji srednjih šol so sklenili, da bodo štrajkali in izstopili iz državne službe, ker jim vlada ne plača, kar jim je dolžna. Vlada je

sklenila, da bo postopala proti profesorjem kar najstrožje — kot proti komunistom. Ko je pa vlada zaznala, da se upirajo samo srbski profesorji, slovenski in hrvatski so pa mirni, je pa sklenila, da bo s profesorji lepo ravnala. Tako je, če vlada liberalno-samostojni centralizem.

d Liberalno-samostojni centralizem še vedno poganja bajno cvetje. Iz ljubljanske tobačne tovarne bodo menda zopet odpustili v kratkem par sto delavk, dočim v Srbiji zidajo tri nove tobačne tovarne. Zahvala gre tudi liberalcem in samostojnežem!

d Povsod centralizem. Namesto poštnih nakaznic smo dobili poštanske uputnice. Moderni sužnji — slovenski liberalci so z veseljem sprejeli to velesrbsko centralistično breo.

d V čevljevem žepu je izginil denar, ki so ga svoj čas pridno in precej na debelo odtrgavali uradnikom pri plačah za neko »potrošaško zadrugo«, ki naj bi bila nekakšna aprovizacija za uradništvo. Danes ni o zadrugi in o denarju ne duha ne sluha. Denar je seveda romal v Belgrad. Kje je sedaj? — Blaženi liberalno-samostojni centralizem!

d Vlada še vedno podeljuje nove gostilniške koncesije. Na raznih mero-dajnih uradnih stoleh namreč sede liberalni oblastniki in ti imajo kot liberalci vedno velik interes na tem, da se čim več ljudstva moralno izpridi. Zakaj, kdor je izpriden, gotovo postane in ostane liberalec in Sokol.

d Suženjski narod. Liberalni časopisi dan zadnevom pripovedujejo, da smo Slovenci suženjsko, nazadnjaško, nevrejčno ljudstvo. Srbi to verjamejo in zato z nami tudi tako delajo. Kdor pa ljubi temu še bere »Jutro« in »naroča« »Domovino«, je res suženjske narave.

d 20 konj dnevno pogine v naši armadi radi nezadostne hrane. Tako poroča belgrajska Politika. Davkoplačevalci pa vendarle milijarde plačujejo za armado.

d Na naslov Sokolskega saveza. Dne 27. t. m. je priredil kamniški Sokol na Duplici pri Domžalah telovadno prireditelj, ki so se je udeležili tudi naraščajniki. Pri veselici, ki je sledila telovadbi, se je razvil splošen pretep. Klali so se z nožmi, neko gospodično iz Kamnika je nekdo oplazil s steklenico po obrazu, da je bila takoj vsa v krvi, tam na potu sta se dva valjala po tleh in se davila. Pripominjamo, da pretepači sicer niso bili v krojih, toda brez dvoma sokolski prijatelji, ker sicer se ne bi veselice udeležili. Sokoli v krojih pa so bili nekateri popolnoma pijani in kar je najbolj žalostno — tudi višji naraščajniki. Dva študentka (iz prve ali druge šole) pa sta se drugi dan v vlaku hvalila, koliko litrov sta ga popila.

Mi se zavedamo, da je tako divjaštvo in pijančevanje, ki je pri sokolskih prireditvah že popolnoma prišlo v navado, najslabša reklama za sokolstvo in samo v prid našim organizacijam, vendar se tudi zavedamo, da ta korist ni tako velika, kot je velika moralna škoda, ki jo to sistematično pijančevanje in divjaštvo povzroča

med ljudstvom, zlasti med mladino. Po skušnjah zadnjih dveh let moramo mirno reči, da pesamezna sokolska društva kakor po načrtu širijo s svojim društvenim »delovanjem« najgršo npravno izkvarjenost med ljudstvo. Zato pozivljemo Sokolski savez, naj napravi — če ima sploh toliko moči — med svojimi društvi v tem oziru red. —

d Pogreb judenburških žrtev se bo vršil v soboto 2. junija ob 3. uri popoldan izpred Narodnega doma na pokopališču pri sv. Križu, kjer se bo obenem odkril spomenik.

d Zelo nevarno igro igrajo tisti, ki skušajo na ta način priti v Zedinjeno državo Amerike, da vzamejo potni list v Meksiko ter potem skušajo uiti čez mejo. Zakaj meja je zelo strogo zastražena. Silno veliko jih straža ujame, na kar jih zapre in pošlje zopet v Evropo. Pa tudi če se komu posreči uiti čez mejo, ga aretirajo v Zedinjenih državah in ga izzenejo.

d Zagrebska policija je dva orjun-ska voditelja izgnala za eno leto iz Zagreba. Preje bosta pa še zaprta. Ljubljanska policija se pa orjuncev menda boji.

d Širokoustnega Orjunca so nabili kmetijski fantje, ki so prišli na nabor, na sv. Petra nasipu v Ljubljani.

d Sokolski znak pomeni: suženjstvo, brezverstvo in pijančevanje. Glej in sodi! Ne posameznika, toda celo organizacijo!

d Gustava Pirea, predsednika Kmetijske družbe, so našli utopljenega v Boh. jezeru. Pokojnik je bil radi svojih kupcij, ki so bile navzkriž z carinskimi postavami in ki so prišle na dan, zadnje čase čez mero potrj. — Bil je velik kmetijski strokovnjak in delavec ter je silno veliko pripomogel k povzdigu slovenskega kmetijstva. Osebnost je bil pokojnik zelo častiteljne narave, svoje visoko mesto je izrabljal za lastne kupcije, v katerih sicer ni bilo prave goljufije, a se vendar službeno mesto ne smejo nikdar izrabljati v take osebne svrhe. V političnem oziru je moža vodila osebna, častiteljnost. Vse to so bile lastnosti, ki so sicer vrlega kmetijskega delavca pogubile. Ali je pokojnik namenoma skočil v jezero, ali se mu je zbledlo, kar je verjetnejše, se ne more dognati. Pokoj njegovi duši!

d Prirejanje tombol, loterij in srečelov — tako nam sporoča pokrajinska uprava — je v zadnjem času zavzelo tak razmah, da njihovo delo ni mogoče več točno nadzirati. Dogaja se, da se odobrenja kmetijskega ministva za prirejanje takih iger celo zlorabljajo. Poleg tega je prirejanje takih loterij in tombol znatno škodovalo interesom državne razredne loterije, ki deluje za splošno korist našega naroda, to pa iz razloga, ker so prebivalci, zlasti v tistih krajih, koder se je prirejalo največ loterij in tombol, najmanj kupovalci srečke državne idasne loterije. Zaradi tega so se zmanjšali tudi državni dohodki, ki imajo splošno korist pomen za naš narod. Da bi se tombolske in loterijske igre čimbolje nadzirale in omejile izključno na potrebe humanih društev, je bilo kmetijsko ministvo primorano izdati sledečo naredbo: 1. Vse pristojne finančne in policijske oblasti v naši državi imajo dolžnost, da najstrožje zabranjujejo po vseh krajih, lokalnih, lokalnih, lokalnih prirejanje tistih loterij in tombol, katere se vrše brez mojega dovoljenja. 2. Vsak slučaj nedovoljenega igranja je naznaniti pristojnemu ministru.

ki bo postopalo po čl. 13. zakona o ustanovitvi in dodelitvi državne klasne loterije, točka 8. 9. Nobene prošnje za prireditve loterije ali tombole neče pristojno ministrstvo vpoštevati brez izjave pristojnih političnih ali policijskih oblasti, katerim se priporoča, da se o upravičenosti vsake prošnje napotene na ministrstvo, dobro prepričajo in skrbno, da dajo povoljne izjave samo tistim, ki bodo skromne dobičke iz loterij in tombol porabili izključno za humane cilje, in ki bi brez teh prireditve ne mogli zbrati potrebnih sredstev za pomoč. Na ta razglas se opozarjajo vsa društva z vabilom, da vse prošnje za prirejanje tombol, loterij in srečolovov vlagajo izključno potom okrajnih glavarstev (v Ljubljani potom policijskega ravateljstva). Vloge morajo biti zadostno kolkovane (18 Din) in vložene najmanj mesec dni pred dnevom prireditve. V prošnji je točno navesti dan in namen prireditve, število tablic (srečk) in ceno za komad.

d **Vojaki iz svetovne vojske!** dne 10. junija na Zaplaz! Nismo še pozabili naporov, stradanja in smrtnega strahu. Nešteto-krat smo smrti gledali v obraz. Vse smo prestali, vrnili smo se srečno na svoj dom. Komu se imamo zahvaliti? Ali nismo klicali Marije na pomoč? Slisala je in uslišala. Obljubili smo, da se jej na Zaplazu zahvalimo. Naši tovariši počivajo v ruskih stepah, so pokopani v galiških Karpatih, v Balkanski zemlji, ob Soči in Pijavi, pomolimo zanje in zahvalimo se 10. junija Mariji na Zaplazu za srečno rešitev. Takrat vsi na Zaplaz! — Vojaki iz svetovne vojske.

d **Podružnica Jugoslovenske Matice v Moravčah** pripravila v korist Slovincem na zasednem ozemlju večjo prireditve, ki se bo vršila dne 10. junija na prostornem dvorišču prijaznega zaloškega gradu. Na sporedu je govor, petje, deklamacija, sviranje tamburaškega zbora, igra «Kirke» in srečolov. Sodelujejo v lepi vzajemnosti najboljšje pevke in igralne moči, kar obeta dovršenost celotnega programa. Vsi, ki ljubite trpeče in pomilujete zatirane — Moravčani in bližnji sosede — vljudno vabljeni!

d **Nesrečni dolarji.** Kako denar človeka oslepi, to je pokazala beračica Franca Oswald, o kateri je Domoljub svoj čas poročal. Tako-le je bilo: Franca Oswald je dolgo let beračila po ribniški dolini, največ se je pa zadrževala v Dolenji vasi. Kar naenkrat dobi sporočilo, da je podedovala po sinu v Ameriki čez 100.000 K. Srečna Franca! Sama ni vedela, kako bi se sedaj zasukala. Kupila si je nove gvante, kofeta in po koncu hodila kot taki ki imajo nekaj več. Pa kaj ji je še v glavo padlo! 78 letna starka se je začela močiti! Ujel jo je star Kočever — denar napravi vsakega človeka prijaznega, pa naj je tiar ali mlad, lep ali nelep. Za Franco so se začeli sladki dnevi. Denarci so pa kopneli. Dokler niso skopneli. Zenin je umrl, Franca je pa spet vzela beraško malho in hajd kot prej po hišah do dobrih ljudi. Ljudje so ji močno zamerili ker je spravila tako hitro stotisoč kron iz rok. Upala si ni več nazaj v Dolenjo vas, zato je mahnila proti Polomu — kjer so jo pred kratkim našli mrtvo ob cesti. — Denar ji je bil v nearečo! Madžar pravi: V žepu pametnega je denar hlapec, v

žepu nespametnega je gospodar — res je tako!

— **Raka.** Požar je uničil v petek popoldne petim posestnikom vasi Podolce vsa poslopja z opravo in tudi nekaj živine. Strehne so imeli vsi slamate. Zavarovani so še po predvojnih zneskih. Najboj zanimivo pa je, da noša velika občina ne premore ene majhne brizgalne. Narodni poslanec dr. Kulovec, ki je prišel v nedeljo iz Belgrada na shod v Cerklje je tudi obiskal nesrečne pogorelece in jim zagotovil pomoč in podporo. Ker so se naši Račani vedno radi odzvali prošnjam pogorelecev, upamo tudi mi na pomoč sosedov. — V nedeljo so Orli in Orlice priredili akademijo, ki je bila dobro obiskana in se je obnesla.

d **Prošnja in poizvedovanje.** Dotični gospod, ki je pretekli teden pred Binkošti poizvedoval v Ljubljani v Trnovem po gospej Alojziji Koemur, rekoč, da nosi važna poročila o njenem bratu, ki baje služi v legiji, se vljudno prosi, da se osebno zgleda v Crni vasi št. 24 pri Ljubljani pri Antonu Vidmarju v svrhu natančnejših informacij. Ker gre tu za osebo, ki se smatra že za zlatno umrlo, je vsaka tozadevna vest za nas velikega pomena. Vsi stroški, ki bi bili v zvezi z morebitnim potovanjem, bodo gospodu poplačani. V slučaju, da je dotičnemu gospodu nemogoče priti osebno, naj blagovoli poslati svoj naslov na gornji naslov Antona Vidmarja.

d **Natla** se je svileni ruta dne 13. maja na Izanski cesti. Dobi se v Crni vasi št. 11.

d **Izgubila** se je preteklo sredo od Vižnarjev do Repenj denarnica z večjo vsoto denarja. Pošten najditelj se prosi, da jo odda proti nagradi na župni urad ali pa na županstvo Vodice.

NE SAMO ob slovesnih pojedinah, ampak v petek in svetek naj kuhajo naše gospodinjice «PEKATETE». So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

d **Čevlje kupujte** samo z znamko »Peko« ker so ti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga Ljubljana, Breg 20 na drobno tudi Aleksandrova cesta 1.

★ PARNIK

66 LEVIATHAN 99

Najmodernejši, največji in najbolj luksuzni oceanski parnik

V tej čudoviti ladiji so utelešeni največji izumi znanosti, vse moči kapitala in uspehi iznajdbe. Nepri- merna udobnost v vseh razredih.

Prvo potovanje v New York 17. julija 1923,

potem 7. avgusta, 28. avgusta itd. vsake tri tedne iz Southamptona — Cherbourga. Vse podrobnosti pove spodaj stoječi naslov.

Bremen — New York

Direktna zveza s krasnimi ameriškimi vladnimi parniki. Neprekosni po udobnosti, čistoti in po izborni oskrbi. Nagle in varne ladje!

„George Washington“ „President Fillmore“ „President Harding“
„President Roosevelt“ „America“ „President Arthur“

Zahtevajte podrobna pojasnila in brodar. list 215. Izborna prilika za prevažanje blaga

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

Belgrad, Palata Beogradske Zadruga.

Podružnica: Zadruga zveza v Ljubljani.

Širom domovine.

KOROSKA BELA.

Dne 17. junija t. l. se bo izvršila blagoslovitev prapora tukajskega telovadnega odseka »Orle«. Ob- enem bo tudi javna telovadba s srečolovom. Pri pri- reditvi sodeluje popolna godba kat. delavskega društva na Jesenicah. Na prireditve opozarjamo vse bližnje odseke in društva ter jih vabimo, da pri- hite ta dan polnoštevilno k tej slovesnosti.

DOBREPOLJE.

Vsem, ki se zanimate za našo prelepo dolino, sporočamo, da se bo vršila pri nas 1. julija t. l. okrožna orlovska prireditve. Program, ki se bo še priobčil, je zamišljen samo za popoldan. Orli, orlice, prijatelji mladinskih organizacij in vsi ki si želite za tisti popoldan poštenega razvedrila že vnaprej prijazno vabljeni.

ST. VID NAD LJUBLJANO.

Zidanje društvenega orlovskega doma ustavl- jeno. Znano je, da smo začeli zidati nov dom za vsa naša društva. Stirinajst dni smo že betonirali, po dnevi so delali podjetnikovi delavci, zvečer do 10. ali 11. ure po noči pa mi orli; orlice in drugi naši prijatelji pa so pridno pomagali pri kopanju gramozu in peska in pri dovažanju opeke, apna, ce- menta, lesa itd. Vsi smo se veselili, da bomo jeseni že pod lastno streho. A glej spaka — stavbeni od- bor z g. kaplanom na čelu se je hudo hudo pregre- šil in v kazen za greh je zidanje doma propoveda- no in ustavljeno. Tako-le namreč: V nedeljo, dne 27. maja 1923 ob 9. dopoldne so blagovolili priti v občinsko pisarno Njih Oblastnost, razkačeni gospod Jože Matjan, po milosti samostojnežev in šišenskih sokolov a no po volji domačega ljudstva načelnik krajnega šolskega sveta v st. Vidu. — blagovolili so

toraj stopiti pred Njih slugo gospoda župana ter mu ukazati, naj takoj ustavi zidanje društvenega orlovskega doma. Radvodni župan se je predrazil vprašati Njih Razkačenost, zakaj ustavi to zidanje, za katero so dobri ljudje že toliko žrtvovali. Njih Razkačenost so blagovolili odgovoriti: »Ne moremo dovoliti zidanja, ker se Nam ni predložil celotni načrt, da ne moremo vedeti, kakšna bo streha, kakšno zunanje lice starbe itd.« Ponižni in Njih Razkačenosti nad vse pokorni župan je kajpada obljubil to povelje takoj izvršiti. Ob pol 12. uri istega dne, istega leta pa so Njih Razkačenost še enkrat blagovolili stopiti pred sluga župana ter mu ne tako sladko in polizano kakor je sicer Njih nav. da, rekli: »Zidanje stavbe naj se ustavi samo na onih straneh, ki meje na Kmetovo posestvo. ob velikih cestah naj se pa kar dalje zida.« Župan je kajpada obljubil tudi to povelje v vsej ponižnosti in pokorščini takoj izvršiti. Vršila se je nato polnostevilna seja stavbene odbora, kjer se je po zelo rdani in nad vse ponižni debati (proti odlokom Njih oblastae Razkačenosti in Njih razkačene Oblastnosti se ja nihče ne drzne ugovarjati) soglasno trikrat po vrsti sklesalo: »Ker nam Njih Razkačenost dovoljujejo hišo samo z eno steno (na ceste namreč), mi bi pa radi hišo s štirimi stenami, zato se slovesno odgovemo temu zidanju samo ene stene ter vse odstopimo Njih Razkačenosti, da prav tamkaj postavijo doma sokole-orjuncje. Predsednik stavbenega odbora, g. kaplan, pa mora Njih Razkačenost na golih koleh prositi odpuščanja, ker se je drznil pritiči z zidanjem brez odobrenja Njih Razkačenosti.« — V nedeljo, 27. maja 1923 ob polnoči se je zidanje ustavilo. — V ponedeljek, dne 28. maja istega leta ob 6. zjutraj pa zopet prišlo!

SNEBERJE PRI D. M. V POLJU.

Na binkoštni pondeljek smo imeli tudi pri nas prav lepo slovesnost. Blagoslovili smo prav lepo izdelan nov križ. Popoldan so se vršile v podružnici sv. Tomaža Šmarnice. Po končanem opraviilu se je pa razvila dolga procesija k znamenju, nakar so preč. g. župnik blagoslovili znamenje. Po končanih molitvah so imeli tudi prav lep gentljiv govor. Po končanem govoru sta pa zapela pod vodstvom g. Učakarja pevaska zbora iz Sneberjev in D. M. v Polju. V prvi vrsti se najpristoneje zahvaljujemo obema gospodoma, ki sta prišla k nam, da smo s pomočjo božjo blagoslovili znamenje. Eunka hvala tudi g. Učakarju in vsem pevcem iz D. M. v Polju. Naša dolžnost je pa da se zahvalimo tudi naši Ceciliji Janež, ki je z vso požrvalnostjo največ pripomogla. Bog naj ji bo plačnik!

SV. JOŠT NAD KRANJEM.

Binkoštni pondeljek 1923. Kaj pa je vendar danes? Vsa gora je oživila. Kdo prihaja na goro? So li šolarji? Majnik je. Uboge cvetke, če so ti. Vzelo se vam bo mlado življenje, trava bo pohojena, kamenje se bo vsulo po travnikih in planinah. Vpitija ne bo konec cel dan in reči ne smeš ničesar! — Ne, šolarji niso. So li mestni izletniki? Vsa čast tem, če so, toda ne vsem. Nekateri so za nas pravi strah in velika pokora. Sv. Jošt je vendar božja pot na Slovenskem! Ah, božja pot, Bogu na pot! Na Slovenskem? Ne dal Bog, da bi tujec sodil Slovence po besedah in pa po obnasnanju nekih slovenskih izletnikov in — izletnic! — Niso šolarji, niso izletniki, pobožni romarji so, ki gredo tiho in zbrano po gorskih stezah k Sv. Joštu — slušati nove zvonove... Dobili smo dva nova jeklena zvana, veliki bronasti nam je ostal od prej; danes so ju blagoslovili.

Bilo je po izpraševanju za moze. So pa rekli oče P.: »Možje, zmenimo se no zavoljo zvonov. Povsodi jih že imajo. Dajmo vsak svoj tisočaki! Nato pa so dejali oče Z.: »Po dva dajme, eden bo premalo.« »No pa dajmo po dva!« In dali so vrli posestniki po dva tisočaki, in nekateri tudi še več. Pa tudi drugi so dajali, vsak po svoji moči. Mala šolarica Pavlina je prinesla šest srebrnih kron za »zvonove«...

Na dveh okrašenih vozeh so jih pripeljali do Stražišča, pred njimi štirje fantje na konjih, za njimi voz deklet, deloma v narodnih nošah. Drugi dan pa je šlo pol soseske pod goro. Vpregli so v vsak voz po šest volov in »V imenu božjem, na goro!« Zavonil je stari zvon, topiči so zagrmeli in

marsikatero oko se je orosilo. Solze svetega veselja. Brez nesreče je bilo. In na binkoštni pondeljek so ju blagoslovili č. g. Anton Koblar, kranjski dekan. Po blagoslovu so imeli govor, po govoru slovesno sv. mašo. Naroda se je trilo in vse je bilo veselo, veselil se je romar z domačinom. Upajmo, da nas je bil veser tudi Bog in njegov svetnik, sv. Jošt. Vsem pa, ki so ob tej priliki kaj storili za čast božjo: Bog plačaj! Fantje, dobro ste se postavili; dekleta, iz cerkve ste napravile zelen gaj, v katerem so peli ptički iz Stražišča: Bog vam plačaj vsem! Bog plačaj tudi vama, Petrovec in Martinovec, vrla cerkvena ključarja! Dosti potov sta imela, toda sedaj imata pa tudi zadoščenje za to: iz ust strokovnjaka sta slišala, da imamo pri Sv. Joštu krasno, ubrano zvonenje. Gorjanci! Ostanite verni, poslušajte zvonove pa se spominjajte besed govornikovih: Kvišku srea! Prišel bo čas, ko bo treba zapustiti goro sv. Jošta. Ostanite zvesti veri svojih pradedov in spremili vas bodo gorski zvonovi na poti k večnim gričem nebeskim! F. U.

IZ BOH. BISTRICE.

Kat. slovensko izobraževalno društvo si bo postavilo to poletje nov društveni dom, ki bo zavetišče vsake poštene prireditve, zabavnega, izobraževalnega in gospodarskega značaja. Vrli Bohinjci pridno prispevajo z lesom in vožnjo. Gasilno društvo na Nemškem Rivtu dela vse priprave za zgradbo lastnega gasilskega doma, gasilno društvo na Boh. Bistrici pa uspešno zbira denar za novo avtomobilno, motorno brizgalno. Če pomislimo, da so se v župni cerkvi napravili v zadnjih dveh letih zvonovi in krasno napeljana elektrika, v podružniških cerkvicah pa novi zvonovi — moramo reči, da je zavednost in požrtvovalnost Bohinjcev za dobro stvar tudi v teh težavnih časih nad vse velika in ne bi ostala pozabljena tudi od gospoda Boga, ki je in ostane Gospodar našega življenja in premožnja.

IZ DAVČE.

Letos bomo imeli romarski shod v Davči mesto zadnjega maja, ki je ravno na praznik sv. Rešnjega Telesa, pondeljek 4. junija. Ob enem se bode blagoslovilo novo župnišče. Vabimo bližnje in daljne sosedje, da v obilnem številu pozdravijo Marijo, Našo ljubo Gospo tu dan na davskih planinah. Za romarje bo po možnosti preskrbljeno.

IZ NOVEGA MESTA.

Ljudska posojilnica v Novem mestu sporoča, da povisa s 1. junijem 1923 obrestno mero pri nevezanih vlogah na 6 odstotkov, pri vezanih vlogah pa na 6 in pol odstotka ter obrestuje večje vloge z vezanimi vlogami tudi višje po dogovoru. Posojilnica ima svoje uradne prostore v I. nadstropju podružnice Gospodarske zveze v Novem mestu (bivša Ferličeva hiša, na vogalu glavnega trga) in posluje vsak dan dopoldne od 8. ure do 12 ure in popoldne od 3.—6. ure, izvemšiš sobote popoldne, nedelj in praznikov.

V RATECAH PRI SKOFJI LOKI

bo v nedeljo 3. junija popoldne ob tretji uri slovesen blagoslov novih zvonov. Pri tej priliki bo po blagoslovu v Domu veselica: govor, deklamacije, burka trojejanca »Strah z dolgo roko« in šaljiv samogovor »Koštrunovega Jaka«. Vsi poštene zabave porebni, vabljeni.

KOZJE.

V nezavest so padli naši demokratje tukaj v Kozjem. Mislijo, da je to strašna nesreča, če se je ustanovil tukaj »Orel.« »Jutro« od 14. t. m. nekam čudno zeva. Kličejo po samopomoči (aha, Orjuno, kajne?). Cel dopis v »Jutru« pa ni naperjen ne proti klerikalnemu privranderu, kakor »Jutro« pravi, pač pa proti neki drugi častni in ugledni osebi. (Se bodo že pomirili. Orel pa korajžno naprejt! Op. ur.)

BANJINA.

Kar oddahnili smo se, ko smo čitali, da vendar kdo še nastopi za nas uboge ameriškanske izseljence. G. poslanec Škulju smo hvaležni, da skuša nas rešiti neusmiljenih

izkoriščevalcev, ki nas uboge trpine, ki moramo za kruhom še v daljno Ameriko, tako odrajo. Čudno je to, kdor se oglasi v pisarni dr. Flego in dr. Sajeveca v Kočevju, dobi pos, a mi pa plačujemo vse kar se od nas zahteva, in po 2 leti že čakamo, pa še ni nič. Imenovana pisarna se največ bavi s posli in ogromno zasluzi. Kaj je treba tega! Ze zdravniško spričevalo je 400 K a kaj še druge takse povpra pa še nagrade! Zato proč s plačanimi dobrotniki, pravica naj govori, ne pa denar.

SMARTNO PRI LJUBLJANI.

Prostovoljno gasilno društvo v Šmarinem priredi v nedeljo 3. junija 1923 veliko slavnost. Od pol 9. do pol 10. sprejem bratskih društev. Ob 10. sveča maša za prostem. Po sveti maši blagoslovitev novega gasilnega doma.

IZ BOH. BISTRICE.

Vsaka dobro stvar ima svoje nasprotnike, ni čuda, da so tudi sedaj, ob priliki zgradbe novega doma Katoliškega izobraževalnega društva napeli sovražniki kršč. misli in njih podrepanki vse sile, da bi zgradbo, če ne preprečili pa vsaj otežkočili. Ze danes jim povem, da je njih trud zaman; res imajo dolg jezik, pa so, kot so pokazale volitve, premaloštevilni, da bi mogli ustraševati ogromno večino naših vrlih Bohinjcev, ki dobro vedo, kaj pomeni za našo pošteno bohinsko stvar — društveni dom, ki ga ima že večinoma vsaka fara. — Z nasprotniki, ki dvomijo o potrebi takega doma

Treba da Fellerjev Elzafluid Povsod kupiti morete!

Ako ustanovite, da Fellerjev pravi Elzafluid kje nemorete dobiti, prosimo sporočite, takoj dobite sporočilo za Vas najugodnejše mesto, kje se prodaja

To je najboljšje kar sem kedaj okušal!

Pravi Fellerjev Elzafluid kot dobrodejno sredstvo za drgnjenje! Za udel! Za vrat! Za glavo! Za zobe! Za negovanje kože! Kot kosmetikum! Za negovanje ust! V zimi! V letu! Pri tisoč pritožnostih pokaže se blagodelujoč, bolečine lajšujoč, koristen in mnogostransko uporabljiv. Je veliko močnejši kakor francoško žganje in najboljšje sredstvo to vrste! Nekoliko kapljic zadostuje, da tudi vi rečete:

To je najboljšje kar sem kedaj okušal!

Skupaj s pakovanjem in poštnino stane:

3 dvojnati all	1 specialna steklenica	24 Din
12 dvojnatih „	4 specialne steklenice	84 „
24 „ „	8 specialnih steklenic	148 „
30 „ „	„ 22 „	208 „

KOT PRIMOT: Elza-obliž zoper kurja česa 2 ali 3 din; Elza-mentolni črtniki 4 din.; Elza-posipalni prašek 3 din.; Elza-ribje olje 20 din.; Elza-voda za usta 12 din.; Elza-kolonaska vosa 15 din.; Elza-sumski miris za sobe 15 din.; Glycerin 4 din. in 15 din.; Lysof, Lysoform 12 din.; Kineški čaj od 1 dinarja dalje; originalno Radikum francoško žganje velika steklenica 12 din.; Elza-mrčesni prašek 7 din.; strup za podgane in miši 7 din. Za primot se pakovanje posebej računa.

Na te cene se računa sedaj še 50% doplatka. Adresirati natančno: EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA. Elzatrg štev. 16, Hrvatsko.

in jim je škoda njihve ter so jim interesi cerkve, od katere bo oddaljeno čedno poslopje najmanj 21 m — naenkrat tako pri sreč, sploh ne razpravljam na tem mestu, ker vem, da bi vseh teh in enakih oprekani ne bilo, če bi se postavili magari tik cerkvenih vrat kak — sokolski dom. Prosim naše poštene moše, da niti za trenutek ne verjamejo raznim babjim čenčam, ki jih trosijo od satana najeti ljudje.

Vendar naj sledi malo pojasnilo. V društvenem domu bo prostora za vsako pošteno zabavo in za vsako gospodarsko in krščanskim načelom nenasprotno kulturno zborovanje. Plesali v domu ne bomo, ker je že gostilo za to preveč in tudi sokolskim prireditvam bo poslopje zaprto — zato — da govorim z besedami nasprotnikov — ker v bližino cerkve take stvari ne spadajo.

Gospodar društvenega doma bo Slovensko katoliško izobraževalno društvo, zato menim, da bo vodstvo vedno v dobrih in poštenih rokah. Občinsko poslopje dom zato ne bo, ker je občinski odbor danes tak, jutri pa drugačen. — Cerkevna last pa poslopje zato ne bo, ker bi utegnili — pri kakih bodoči ločitvi cerkve od države — dobiti frazoni dom v roke. — G knezoškof mi pišejo v zadnjem pismu: »S poročili ste mi veselo vest, le tako naprej v začetem delu! S tem pozivom na vrle Bohinjce — končam tudi jaz. — Nadučitelj Fran Silvester.

IZ SENTJERNEJSKE OKOLICE.

Kakor drugod imamo tudi pri nas v Št. Jerneju selskega pismonoša, ki naj bi dostavljal pošto na dom; to je res prav in lepo. Ta naš pismonoša pa je zagrizen Sokolodemokrat, kar je izven službe lahko, če hoče, ampak svojo službo naj vsi, kakor jo mora, to je, dostavi naj vsako pismo ali kar že je, točno tudi v tiste vasi, ki niso slučajno ob državni ali okrajni cesti. Izgovarja se, da tiste vasi, ki niso ob cestah, ne spadajo v njegov rajon. Prav, ako ne spadajo, pustí naj naša pisma in časnike na pošti v Št. Jerneju; bomo že sami hodili iskati. To pa že zopet ne bo komodno za višje uradnike, oz. uradnice. Zgodilo se je, da pismo iz Srbije ali Srema pride v Št. Jernej v dveh ali treh dneh, dočim potrebuje iz Št. Jerneja v polure oddaljeno vas 5 do 6 dni, ali pa še kje ostane v vaseh, ki so tako srečne, da ležijo ob cestah. Zahtevamo, da je za vse vasi enaka pravica, bodisi da so ob cestah ali nekaj sto korakov stran. Ako imamo pri poštinih pristojbinah vsi enaka bremena, zahtevamo tudi vsi enake pravice. Toliko za danes, ako ne bo reda, drugič kaj več.

DOBERNIC.

Pot me je zanesla v bližnjo gmajno, kamor pridem do pastirjev, ko so pasli svojo čredo. Zbranih je bilo več dečkov in nekaj deklic, ki so se skrbno pogovarjali. Prašam, kaj se tako skrbno pogovarjajo in hitro odgovori mali Janezek: »Ali ne veste, da smo bili, kar nas je vpisanih v Marijinem vrtcu, na izletu binkoštni ponedeljek na Selih pri Šumbergu? — Oh to je bilo veselje, povzame besedo šepavi Marko, ki je imel še spomin na nogi od izleta. Okrog 12. ure opoldne se zbere mlada armada, po številu je bilo nas okrog 200, pred župniščem v Doberniču, kjer so nas že čakali gospod kaplan s palico v roki, ampak ne mislite, da so imeli palico radi tega, da bi katerega izmed nas topli — to ne — ampak radi slabe in dolge poti — tako smo si mislili. Po poti smo prepevali razne pesmi, ter vriskali, da je odmevalo od bližnjih gora. Ob 2. uri popoldne smo prikorakali na Selo, kjer smo bili pri popoldanskem cerkvenem opravilu. Nato so gospod župnik imeli lep govor, po službi božji smo mladi izletniki priredili kratko igro na farovškem podu. Ko smo tudi to dobro izvršili, so nam gospod vodnik brali iz obraza, da bi bilo dobro kaj za naše želodce — zato so nas hitro preskrbeli s kruhom — pilil smo pa kar iz škafa. Ko smo se nekoliko odpočili, smo zapeli par pesmic in zavriskali, da je odmevalo na okrog. Nato smo se zbrali zopet in se napolnili proti domu. Pot je bila sicer dolga, a nam je bila prav kratka, kajti tako veselo dne se nismo imeli. — Ah, vzdahne tako Marko, samo da bi gospod kaplan še dolgo ostal

pri nas. Drugo leto nas peljejo gotovo še dalje — mogoče celo na Gorenjsko — odkoder vedno pripovedujejo, kako lepo da je tam. Ko so mi to pravili, se jim je videla iz obraza tista nedolžna sreča in zadovoljnost nepokvarjenih src — Dragi bralci! Se spomnite na dopis v »Kmetij. listu«, ki je tako grdo blatil gospoda kaplana? — To je čista resnica, kar so mi pravili dobrosrčni pastirji na paš. — Zatorej, kdor se zaveda kot poljenjak, takih časopisov ne bo čital, še manj pa podpiral. Doberničan.

Listek.

Njiva.

Poučna zgodba za kmetiško ljudstvo.

Spisal L. Mohorov.

(Dalje.)

Zadnje dni novembra je bila čudovito lepa nedelja, gorka, kakor pomladna in solnčna. Šli so vsi skupaj na izlet na bližnji holm. Šli so se krepčat v gostino. Anže je izza piske mize skozi okno zroč kazal otrokom okolico. Bil je že dvakrat tu gori in jo je poznal.

Ko so odhajali, je vprašal nenadoma Janezek.

»Ata, ali se vidi od tu naša bajta?«

»Sveda se vidi,« je zamahnil Anže proti severu. »Tam gori, poglejte, ob tisti črni piki, ki je gozd, mora biti.«

Otroci so oživali.

»Jaz jo že vidim,« je vzklikal Janezek. Tinko, ki ni nič videl, je začel jokati, naj mu pokažejo.

Nežica je dejala:

»Da, ob tisti črni piki bi morala biti, pa je premajhna, da bi jo mogli videti.«

Mati ji je pogledala v obraz in se je začudila milini njenega pogleda, ki je božal ljubeče daljno pokrajino, malo bajto v veliki in mrakotni mrzli poljani.

Anže je rekel:

»Zdaj pa povejte, kje stanujemo zdaj?«
Za hip so se obrnili k mestu, rekel pa ni nihče nič. Nehote so se ozrli vsi trije nazaj v poljane proti bajti.

Se enkrat so prišli gledat v domačo stran sem gori, potem so padli snegovi in oni niso prišli nič več, nič več...

O polnoči je prebudila Nežo mala Jelica. Ihtela je v sanjah. Mati je vstala in jo nosila po dremotni sobi. Zunaj se je bilo zvedrilo, mesec je plaval na nebu, kakor velik napihnjjen in svetel mehur in mesečina je ležala nad poljem, kakor čudovito svetlo morje. Jelica se je utolažila. Neža je nehote obstala z otrokom v naročju ob oknu. Ta hip ji je iznova priklopela ljubezen do bajte v čudovito jasen občutek. Zazdelo se ji je, da je kakor v školjki, globoko na dnu čudnega morja, mrzlega, zagonetnega, Školjka pa jo krije in varuje. Neskončno milo je v varnem zavetju sredi čudnega morskoga dna z ljubljenci, ki spijo tiho, pokojno.

»Zadnjikrat,« je zaskolelo Nežo in se je vrnila v posteljo. Mož je spal nemirno, pil je bil čez mero...

V. Druge bridkosti.

Kurili so s premogom železno peč, ki se je dimila in kužila zrak v sobi. Mislili so

z žalostjo na udobno veliko peč v bajti. Čez noc je postajal zrak v sobi tak, da so proti jutru hropili drug čez drugega in ni bilo pravega spanja ne odpočitka. V kotu pred razpelom je gorela luč, plavajoč na dušici sredi oja. Nikoli ni gorela do jutra, prasketaje je ugašala po štirih in vziramljala po vrsti Nežico, Janezka, Tinka in Jelico. Anže je vsak dan zahajal k maši k zornicam. Ko se je vračal, je začutila žena nekega dne, da diši po žganju. Ko ni maral kave, je menila, da mu ne dè dobro, aii on je rekel, da ga greje in da mu prija.

Ona sama je vstajala prva, ihtela je kuriti in nato pospravljati. Otroke je spravila vse na svojo posteljo in jih zagrnila. Nato je odprla okna in zračila. Ko je zopet zaprla okna, je bilo čudno sveže v sobi, polna soba vonja otroških prsec, ki dihaljo sveže in zdravo. Če pa je prišel tedaj Anže, je tem ostreje zavonjalo iz njega po žganju. Anže je nato sedel k delu, nekaj ur je tudi ona šivala, nato je šla kuhat; vsak drugi dan je šla na trg. Popoldne je zopet pospravljala in prala. Če je bil dan lep, so šli otroci na ulico, v mestni vrt in na pokopališče.

Anže je menil:

»Vidiš, v mestu gredo vsaj lahko vun, ker je sneg odmeten.«

Žena je pritrdila in skrbela, da li niso prerahlo in prelahko oblečeni. Zakaj čudno mehki so bili postali. Vsako prehlajenje jim je škodilo, da so bili nestrpni in jih je trgalo. Neža je bila opazila, da v sobi venomer vleče, bodisi da je puščala gorkota pri vratih in oknih, bodisi da je iz tal mokro kipelo. Pomoči ni bilo. Neža si je večkrat komaj pozno v noč ugrela noge, Anže se je jezil, da je ozebel in tudi otroci so vekali, da jih ozeble noge srbe in pečejo. Na deželi niso bili nikoli ozebli. Vrhtega so se jim kar povrsti vsem štirim ustnice opiščile in se jim razvile gnusne grinte. Anže je menil, da je v zdravju, materi pa je bilo hudo, ko je videla otroke nakažene in sitne, če so si odrgnili boleče mesto.

»Sama bolezen nas je,« se je bridko nasmehnila. Mož se je čudno hudo ujezil:

»Boga zahvali, da zares nismo!«

Tiho je očitala:

»Ali sem kaj zlega rekla?«

»O, nič!« je nevoljno odvrnil.

Za prvokrat je zamolčal, da ne mara nikakih namigovanj ali morda celo očitaj, kako da je bilo bolje v bajti. Vedno bolj se je uverjal pri samem sebi, da mu žena in otroci molče očitajo, zato je postajal sam od sebe togoten in muhast.

Ženi Neži je stopila druga bridkost, hujša od prve, pred dušo. Čutila je vnaprej, vedela je, da pride tisti hip, ko bo začel postajati mož nezadovoljen, trmasto hudi in nespravljiv. »Samo prepira ne v hišo,« je molila v večerni molitvi, »o Marija, ne daj, ne daj, da bi prišla kakšna jeza med naju!«

Neskončno je pazila, da se je ognila vsakemu prerakanju, dasi je postajal Anže v resnici nestrpen, da je delo vstran metal, otroke zmerjal, grajal jed in oporekal. Neke nedelje na vse zgodaj ga je slišala zakleti.

»Ježeš,« je vzkliknila, »Anže, nikar! Saj vidiš, da otroci slišijo!«

(Dalje.)

Poroč. prstani
Double verižice
S'enske ure
Budlike
Z'erne ure
Uhani

Najstarejša trgovina ur, zlatne in
srebrne **F. ČUDEN**
LJUBLJANA 22, Prešernova 1

MASTIN primešaj v krmno, angleški krmilni prašek za živino, po pošti 5 zamotkov po 1 kg za 36 Din. Glasom ukaza dež. vlade v Ljubljani smejo prodati Mastin lekarnarji, trgovci, kramarji, kmetijske in konsumne zadruge. — Dalje od teh zahtevajte:

SLADIN hrana za dojenčke, za otroke. Krepek zajutrek za odrasle, daje bolnikom kri, moč, zdravje. Z njegovo uporabo se prihrani mleku in sladkorja. To dokazuje na tisoče zahvalnih pisem. Po pošti 5 zamotkov po 1 kg 60 Din.

GARJE kraste, lišaje odstranjuje pri človeku in živalih Naftol-mazilo, ki je brez duha in ne maže perila. — 1 lonček za eno osebo po pošti 7 Din. pri

TRNKOCI, lekarna, Ljubljana, Slovenija SHS.

PRIZNANO NAJBOLJSE

»PEKLENSKE KOSE«

(HÖLLESENSEN) priporoča založnik in samoprodaja te znamke za Jugoslavijo, tvrdka: F. S. SKRABAR, VIŠNJA GORA. — Preprodajalcem ugodne cenel 1751

HLODE

4.50 m do 6 m dolge, 25 do 60 cm debele, PLACAM 200 kron NAD dnevno ceno. Dobava do jeseni, polovica kuprine se plača naprej. Ponudbe pod: »EXPORT« na Anončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica št. 5. 2600

Premog, cement in strešna opeka

stalno v zalogi pri H. PETRIČ, Ljubljana, Dunajska cesta št. 33. — Telefon št. 366.
Skladišče: »Ballian«.

Ker se v nekaterih krajih ne izdeluje

cementna strešna opeka

PREVZAMEM izdelovanje iste tudi na domu po najnižji ceni. — ANTON TRŠAN, Kranj. 3070

Zdravilna zelišča

KUPUJE po dnevnih cenah V. H. ROHRMANN, Ljubljana, Sv. Petra c. 27.

KOLESA
NAJBOLJŠA NUDI
J. GOREC
LJUBLJANA
PALAČA LJ. KRED. BNK.

Satan D 60

„Satan“
najnovejša
iznajdba
namesto
klepana in
brušenja
kos.

Kot najboljša svetovna kosa je „Gorenjska kosa“ zato zahtevajte in rabite samo to.

Dobi se pri:

IVAN SAVNIK, Kranj, Gorenjsko.

Miši-podgane

stenice-šurki in vsa gola-zen mora poginiti ako porablja moja najbolja pr izkuš. in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljsk in hišnim mišim 28 K, za podgane 28 K, za šurke 30 K, za stenice 28 K, uničev. moljev 10 in 20 K, proti mrčesu. 10 in 20 K, mazilo proti ušem pri ljudeh in pri živini 10 K, za uši v obleki in perilu 10 in 20 K, tinkt. proti mrčesu na sadju in na zelenj. 10 in 20 K, proti mravljam 10 in 20 K. Preprod. popust. Pošilja po povzetju Zavod za eksp: M. JONKER, Petrinjska ul. 3, ZAGREB 1.

Bukovo oglje

spodobno za eksport, kupuje po najvišjih dnevnih cenah »Družba Carbonaria, Kočevje.«

Strešno opeko

žgano, najboljše vrste Vam nudi po 6.— kron komad franko (na kolodvo postavljeno) vsake železniške postaje v Sloveniji

Franc Prijatelj, Tržišče, Dolenjsko.

Mlinarji pozor!

V zalogi so najboljše vrste volnena sita in švicarska svilena sita znamke Reiff Frank, Zürich

Trgovina z mlinskimi siti in manufaktur

Anton Schuster

Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

se je preselila na **Mestni trg št. 25**

nasproti mestnega magistrata

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 57.

v lastni palači (vis à vis hotela „Unica“).

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000.—

Podružnice: Diakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled. Interesna skupnost s Svačpóo Zanatlijsko banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu ter z Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.